

Oton Župančič:

Naša beseda.

(Ob otvoritvi Slovenskega Narodnega Gledališča v Ljubljani
dne 29. septembra 1918.)

Opolnoči nihče ni vedel kam ne kod ...
Vse misli so glavó vteknile pod perot,
obmolknil pevec, prorok je zaspal,
narod se nemim sencam je udal,
dolgo strmél je vanje tih
in sam je onemél ob njih. —

Alfa in Omega! Beseda! Bajna moč,
ki stari kaos si ločila v dan in noč,
skrivnostno tvorno izrekana vsevdilj
vzdržuješ svet in smer in zadnji cilj
in s trikrat večnim božjim Da
nenehoma budiš iz sna.

Nesmrtni geniji, ki v tebi dišejo
in tvojih abeced razlago pišejo
človeštvu v srca kot ozvezdja v mrak,
narodu vsakemu so dali znak
poslanstva svojega, svoj red
in potrdilo za ta svet.

Le preko nas je šel visoko njih polét,
da komaj čuli smo pojočih kril trepét
in komaj vedeli, če vtrip srca
je ali tajno znamenje z neba ...
a kdor je znamenje uzrl,
um in srcé je v sebi trl.

Ponos, značaj in čast — ponarejen denar!
Kdo pristni kov moža razbere od potvar?
Veš, komu si zaupno segel v dlan?
Nocoj to noč s poljubom boš izdan.
Očeta ni več, ni sinú,
in Duh pri nas je brez glasu.

Obsojeni na molk v posvetu narodov,
od daleč gledamo, ko svet gradijo nov!
V svobode svetlo pesem dano ni
upletati nam svojih melodij ... ✕
Vej, vrli véjavec vihar,
razvej nas — pleve — kaj mi mar! — —

Bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav;
ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal;
tako zatopil se je v tajnopis
človeka našega, da je odtis
njegovih najglobočjih sanj
užgal pekočo stigmo vanj.

Zdaj bral je v sebi: V nas zapisano je Luč!
In rekel je: I nam je dan v bodočnost ključ,
ker smo hranili v duši neskalsen
pravice in svobode zlati sen;
nam samim skrit, svetú zastrt
sijal je v burnih časov srd.

Rod, veš še, da tvoj kralj je z ognjem kronan bil *matija*
in da nihče iz rok mu žezla ni izvil?
In da za vse, kar je razgrnil Bog
ljudem sveta, za polje, goro, log,
za zver in dušo pravda še,
še teče in vsa vroča vre?

In narod, ki že sam je bil izgrešil sled,
pradavnih, divnih sanj, ki jih je sanjal ded,
ko vzrl je poveljani obraz
moža, pred njim spoznal je: To sem jaz!
V zrcalu vernem, v možu tem,
kar bil, kar bom, vse vidim, vem.

594 *gornji: pefritvi-gornje ni res. jugoslavije imamo — mest
1 1/2 milijons nov je 10 milijonov. — če ne traja
peto, 6/12 '918*

O zarje Vidove! O mladi, sveti svit,
po morjih, jezerih, po srebru rek razlit!
V sleherno kapljico, v rosâ nebroj
zajet do iskrice nebeški soj!
Luč iztegnila je rokó
in sence brez zavetja mro. —

Beseda je izšla, izšla med nami res!
Slovenska misel, vzpluj v zaletu do nebes!
Razpni se — po razponu tvojih kril
bo meril narod čilost svojih sil,
in — morda — treh najmlajši brat,
pojde za vse usod iskat.

Več ne zaidi nam! Sedaj in vekomaj,
beseda, v molka noč zabresti nam ne daj!
Zanos in radost nam, obup in bol
obsevaj z žarki svojih aureol,
da vsak naš sen bo v tebi zlat,
vsak duh bo nosil tvoj pečát!

*Vse je po; vse teče kot kristalini
Le Pešerin, če nočete (biti) — te
— je bil jasen kot stol nar
Vobo. Jasen, pulpir + čist brez m
Peto, 6*

A. Adamič:

Opolnoči.

V srebrnem kraju lune, o polnoči
stoji ženâ najlepša žena,
* pokrajina strmi, molči,
vsa zemlja je v češčenje zatopljena.

Popotnik trudni blodi sredi temin,
globoko v pas se klanja, moli,
— smehlja kraljica se višin,
smehlja se milostna človeški boli.

